

Videregivelse af oplysninger i sager mod advokater mv. til Advokatrådet

6. september 2024

1. Overblik

Advokatrådet fik ved lov nr. 1540 af 18. december 2018 om ændring af retsplejeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) en række muligheder for at indhente eller modtage oplysninger fra offentlige myndigheder, ligesom offentlige myndigheder blev forpligtet til at underrette Advokatrådet i visse situationer.

Ved lov nr. 1553 af 12. december 2023 om ændring af selskabsloven, lov om skifte af dødsboer, værgemålsloven, retsplejeloven og forskellige andre love, der trådte i kraft 1. januar 2024, blev Advokatrådets adgang til udveksling af oplysninger med myndigheder og domstole udvidet.

Retsplejelovens § 143 a indeholder regler om politiets og anklagemyndighedens videregivelse af oplysninger i sager mod advokater til Advokatrådet:

- Retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 2 og 3, regulerer, hvornår Advokatrådet *kan* indhente oplysninger fra politiet og anklagemyndigheden, jf. nærmere herom pkt. 4.1.-4.2.
- Retsplejelovens § 143 a, stk. 2, regulerer, hvornår politiet og anklagemyndigheden af egen drift *kan* videregive oplysninger til Advokatrådet, jf. nærmere herom pkt. 4.3.
- Retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3, regulerer, hvornår anklagemyndigheden af egen drift *skal* videregive oplysninger til Advokatrådet, jf. nærmere herom pkt. 4.4.

Reglerne om videregivelse af oplysninger finder også anvendelse for oplysninger om bl.a. autoriserede fuldmægtige og andre ansatte i advokatselskabet, jf. retsplejelovens § 143 a, stk. 4, jf. til dels § 124 c, stk. 1, nr. 2.

1.1. Advokatrådets tilsyn

Advokatrådet, der er Advokatsamfundets bestyrelse, fører tilsyn med advokaterne og deres autoriserede fuldmægtige. Finder Advokatrådet, at en advokat ikke har handlet i overensstemmelse med de pligter, stillingen medfører, kan det indklage den pågældende for Advokatnævnet, ligesom Advokatrådet kan iværksætte tilsynsforanstaltninger.

Formålet med lovene har efter lovenes forarbejder været bl.a. at styrke Advokatrådets tilsyn med advokater og advokatfuldmægtige, samt at gøre det lettere for Advokatrådet på et tidligere stadie at risikoklassificere advokater. Med oplysninger om strafbare eller disciplinære forhold kan Advokatrådet vurdere bl.a., om advokatens klientkonto skal sættes under øjeblikkelig administration i medfør af klientkontovedtægtens § 18, om der skal afvikles et spontant tilsyn hos advokaten, om der skal iværksættes en revisorundersøgelse eller øvrige tilsynsmæssige tiltag.

Advokatsamfundet og Advokatrådet er – i modsætning til Advokatnævnet – ikke en del af den offentlige forvaltning. Selv om offentlighedsloven, forvaltningsloven og de almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitets- og saglighedsprincipper, således ikke gælder for Advokatsamfundet og Advokatrådet, har Advokatrådets medlemmer og Advokatsamfundets ansatte mv. tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som de får kendskab til gennem tilsynsvirksomheden, jf. retsplejelovens § 143 b.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Videregivelse af oplysninger efter retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 2

Efter retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 2, kan Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater indhente og modtage oplysninger om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en advokat fra politiet, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen.

Advokatrådet skal begrunde sin anmodning og angive, hvilken advokat det drejer sig om.

Det fremgår af forarbejderne, at oplysninger, rådet vil kunne modtage, vil være overordnede oplysninger om efterforskningens karakter (f.eks. at der er tale om en efterforskning om alvorlig økonomisk kriminalitet), men rådet vil ikke kunne forvente at modtage detaljerede oplysninger om de nærmere efterforskningsskridt fra politiet. Det er et krav, at der er tale om en verserende eller nyligt afsluttet efterforskning.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at hvis rådet f.eks. har modtaget oplysninger gennem whistleblowerordningen om, at der er en straffesag mod en advokat, kan rådet spørge politiet, om dette er korrekt, og hvilken type af kriminalitet der er tale om. Hvis politiet bekræfter oplysningen og eksempelvis oplyser, at der er tale om økonomisk kriminalitet, kan rådet vurdere, om yderligere oplysninger vil kunne være relevante for rådets tilsyn, og i givet fald anmode politiet om yderligere oplysninger, f.eks. om de nærmere detaljer i sagen, og om der er tale om en sag, hvor en klient er forurettet.

Der gælder dog ikke en forpligtelse til videregivelse af oplysninger efter bestemmelsen, hvis der er tale om en aktuel efterforskning mod en sigtet advokat, og efterforskningen foregår uden underretning af den pågældende advokat, og politiet vurderer, at der er en konkret risiko for, at videregivelsen af oplysninger til Advokatrådet vil kompromittere den pågældende efterforskning. I disse tilfælde bør det tillige overvejes, om man, indtil videre, hverken bør be- eller afkræfte eksistensen af efterforskningen over for Advokatrådet.

Advokatrådets anmodning om udlevering af bestemte oplysninger om en straffesag mod en advokat efter retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 2, sendes til *den relevante statsadvokat*, der – hvis statsadvokaten vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn – sender oplysningerne til Advokatrådet.

Der vil i henhold til bestemmelsen som udgangspunkt alene kunne anmodes om oplysninger om straffesager, der har tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat, eller oplysninger om en advokats handlinger uden for sin advokatvirksomhed i forretningsforhold eller i andre forhold af økonomisk art, der kan tyde på, at en advokat har udvist en adfærd, der er uværdig for en advokat, jf. retsplejelovens § 126, stk. 4.

Der henvises til pkt. 4.5. om underretning af Advokatrådet.

4.2. Videregivelse af oplysninger efter retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 3

Efter retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 3, kan Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn med advokater indhente og modtage oplysninger om specifikke advokater fra anklagemyndigheden om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen, medmindre den pågældende advokat ikke er underrettet om efterforskningen.

Advokatrådet skal begrunde sin anmodning og angive, hvilken advokat det drejer sig om.

Advokatrådets anmodning om udlevering af bestemte oplysninger om en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat efter retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 3, sendes til *den relevante statsadvokat*, der – hvis statsadvokaten vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn – sender oplysningerne til Advokatrådet.

Der henvises til [pkt. 4.1.](#) hvor det er beskrevet nærmere, hvilke oplysninger Advokatrådet kan anmode om at få udleveret. Der henvises endvidere til [pkt. 4.5.](#) om underretning af Advokatrådet.

4.3. Videregivelse af oplysninger efter retsplejelovens § 143 a, stk. 2

Efter retsplejelovens § 143 a, stk. 2, kan offentlige myndigheder videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater.

Bestemmelsen fik den nugældende ordlyd ved lov nr. 1553 af 12. december 2023, hvor kredsen af myndigheder, der kan videregive oplysninger til Advokatrådet blev udvidet til at gælde alle offentlige myndigheder. Udtrykket ”offentlige myndigheder” i bestemmelsen omfatter ifølge forarbejderne til bestemmelsen, lovforslag nr. 51 af 11. oktober 2023, pkt. 2.4.3.3, domstolene og forvaltningsmyndigheder omfattet af forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen, jf. forvaltningslovens § 1 og offentlighedslovens §§ 2-3.

Udvidelsen af bestemmelsen i retsplejelovens § 143 a medførte også, at der fremover kan videregives oplysninger til Advokatrådet om eksempelvis en advokats adfærd (disciplinærsager) i forbindelse med en straffesag, hvor pågældende er forsvarer eller bistandsadvokat, hvor bestemmelsen før var begrænset til oplysninger om strafferetlige efterforskninger samt verserende eller afsluttede straffesager mod en advokat.

4.3.1. Oplysninger om strafferetlig efterforskning samt verserende eller afsluttede straffesager

Anklagemyndigheden skal, når der rejses tiltale og når der afsiges dom i en straffesag mod en advokat, med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. § 138, eller en straffesag med tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat, videregive disse oplysninger til Advokatrådet i medfør af retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3. Se nærmere [pkt. 4.4.](#) nedenfor.

Retsplejelovens § 143 a, stk. 2, giver således politiet og anklagemyndigheden en udvidet adgang til at videregive oplysninger til Advokatrådet også, når der ikke foreligger en forpligtelse hertil efter

retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3. Dette vil bl.a. være tilfældet, hvor politikredsen modtager en anmeldelse mod en advokat, som ikke giver anledning til at sigte advokaten for et strafbart forhold, eller hvis påtale opgives i en sag mod en advokat, men hvor forholdet kan indebære en overtrædelse af de advokatetiske regler.

Ved vurderingen skal der lægges vægt på, om forholdet direkte eller indirekte kan have betydning for advokatens udførelse af sit hverv, eller om forholdet giver grund til at befrygte, at advokaten ikke fremadrettet vil overholde de pligter, der følger af stillingen. Det vil særligt være relevant at videregive oplysninger i sager om alvorlig økonomisk kriminalitet, f.eks. i sager om hvidvask, underslæb og mandatsvig. Politiet kan endvidere lægge vægt på, om videregivelsen vil indebære en konkret risiko for, at en aktuel efterforskning mod en advokat kompromitteres.

Den lokale anklagemyndighed skal – hvis anklagemyndigheden i medfør af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, vurderer, at bestemte oplysninger om strafferetlig efterforskning eller en verserende eller afsluttet straffesag mod en advokat kan være relevante for Advokatrådets tilsyn – sende oplysningerne til Rigsadvokaten *via den relevante statsadvokat*, der – hvis Rigsadvokaten er enig i, at oplysningerne er relevante for tilsynet – sender oplysningerne til Advokatrådet.

Det bemærkes i denne forbindelse, at den lokale anklagemyndighed skal forelægge *tiltalespørgsmålet* for den relevante statsadvokat i sager mod advokater, hvor der er rejst sigtelse for uredeligt forhold. Dette indebærer, at straffelovsovertrædelser skal forelægges for statsadvokaten, mens f.eks. færdselsforseelser som udgangspunkt ikke skal forelægges. Det henvises i denne forbindelse til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om forelæggelse og indberetning, pkt. 3.2.1.

Der henvises endvidere til pkt. 4.5. om underretning af Advokatrådet.

4.3.2. Oplysninger om uetisk adfærd (diciplinærsager)

Politiet eller anklagemyndigheden kan via Rigsadvokaten videregive oplysninger til Advokatrådet om en advokats adfærd i forbindelse med behandlingen af en straffesag.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. 51, de specielle bemærkninger til § 6, nr. 8), at der fremover kan videregives oplysninger om eksempelvis en advokats adfærd i retten i forbindelse med behandlingen af en sag. Sådanne oplysninger vil f.eks. kunne dreje sig om utilbørlige ytringer mod anklageren, rettens personale, vidner eller andre aktører. Desuden vil anklagemyndigheden kunne videregive oplysninger om en advokats dispositioner i forbindelse med retssager, hvilket f.eks. vil kunne være relevant i tilfælde, hvor det er åbenbart, at en advokat groft og åbenlyst handler i strid med sin klients interesser, eller hvor en advokat udebliver fra retsmøder uden at give retten besked herom eller giver tilsagn om at kunne møde i retten uden at have mulighed for det.

Derudover vil politiet eller anklagemyndigheden via Rigsadvokaten kunne videregive oplysninger til Advokatrådet i tilfælde, hvor politiet eller anklagemyndigheden vurderer, at der er et mønster i eventuelle tilsidesættelser af god advokatskik, eller hvis politiet eller anklagemyndigheden har mistanke om, at andre offentlige myndigheder mv. bliver udsat for tilsvarende tilsidesættelser af god advokatskik.

Den lokale anklagemyndighed skal – hvis anklagemyndigheden i medfør af retsplejelovens § 143 a, stk. 2, vurderer, at bestemte oplysninger om uetisk adfærd kan være relevante for Advokatrådets tilsyn – sende oplysningerne til Rigsadvokaten. Hvis Rigsadvokaten er enig i, at oplysningerne er relevante for tilsynet, sender Rigsadvokaten oplysningerne til Advokatrådet.

Der vil i henhold til bestemmelsen som udgangspunkt alene kunne videregives oplysninger, der kan have betydning for, om en advokat har handlet i strid med god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Der henvises til pkt. 4.5. om underretning af Advokatrådet.

4.4. Videregivelse af oplysninger efter retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3

Efter retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 3, har anklagemyndigheden en forpligtelse til *af egen drift* at videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet om en advokat, når der rejses tiltale og når der afsiges dom i en straffesag mod den pågældende:

- med påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, jf. retsplejelovens § 138, eller
- i en straffesag med tilknytning til den pågældendes udøvelse af hvervet som advokat.

Bestemmelsen fik den nugældende ordlyd ved lov nr. 1553 af 12. december 2023.

I sager, hvor en advokat er blevet frifundet for en påstand om hel eller delvis frakendelse af retten til at drive advokatvirksomhed, skal anklagemyndigheden ligeledes videregive oplysninger herom til Advokatrådet.

Som eksempler på sager, som er omfattet af pligten til at videregive oplysninger til Advokatrådet, er sager om underslæb på klientkontoen, bedrageri mod klienter, stillingsmisbrug, uretmæssig kontakt med varetægtsfængslede og lignende.

Den lokale anklagemyndighed skal sende oplysningerne til *den relevante statsadvokat*, der – hvis statsadvokaten er enig i, at oplysningerne skal videregives – sender oplysningerne til Advokatrådet.

Der henvises endvidere til pkt. 4.5. om underretning af Advokatrådet.

Bestemmelsen indskrænker ikke anklagemyndighedens mulighed for af egen drift at underrette Advokatrådet om forhold af relevans for rådets tilsyn, jf. retsplejelovens § 143 a, stk. 2.

4.5. Underretning af Advokatrådet

Advokatrådet kan, når der videregives oplysninger efter retsplejelovens § 143 a, stk. 2 og stk. 3, i relevant omfang modtage følgende oplysninger:

- identitet på den pågældende advokat,
- en kopi af sigtelsen, retsmødebegæringen eller anklageskriftet,
- oplysning om tidspunkt for sigtelse/tiltalerejsning,
- oplysning om påstand om helt eller delvis rettighedsfrakendelse,
- retsbøger der belyser forholdet,
- sagsfremstilling,
- afgørelse hvis den foreligger (dommen, tiltalefrafald eller påtaleopgivelse), herunder om den er endelig.

Når der videregives oplysninger til Advokatrådet efter retsplejelovens § 143 a, stk. 1-3, skal der, ved vurderingen af om en oplysning om en advokat er relevant for rådets tilsyn, lægges vægt på, om

oplysningerne har relevans i forhold til advokatens udførelse af sit hverv og overholdelse af advokatens pligter, herunder hvor forholdet giver grund til at befrygte, at advokaten ikke fremover vil overholde de pligter, der følger af stillingen.

Politiet og anklagemyndigheden skal iagttage de forvaltningsretlige regler og principper om saglighed og proportionalitet. Derudover skal myndighederne overholde de almindelige databeskyttelsesretlige regler for behandling af personoplysninger. Ved vurderingen af, hvorvidt oplysninger kan videregives til Advokatrådet, skal således indgå bl.a. de almindelige databeskyttelsesretlige regler for behandling af personoplysninger, herunder bl.a. at personoplysningerne skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c (dataminimering), og at videregivelsen af personoplysninger skal være nødvendig ifølge betingelserne for behandling af almindelige personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1.

Det er forudsat i forarbejderne, at det er de offentlige myndigheder (det vil sige politiet og anklagemyndigheden), der skal foretage vurderingen af, om udveksling af en oplysning er i overensstemmelse med disse regler, jf. lovforslag nr. 51 af 11. oktober 2023, de specielle bemærkninger til § 6, nr. 8.

Uvedkommende oplysninger skal anonymiseres i det omfang videregivelsen vurderes at være unødvendig for tilsynet.

5. Straf og andre retsfølger

6. Efter dom

Der henvises til det anførte om videregivelse af oplysninger til Advokatrådet i pkt. 4.

7. Love og forarbejder

Relevante forarbejder

- Forarbejder til lov nr. 1540 af 18. december 2018 om ændring af retsplejeloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)
 - (L 18 af 3. oktober 2018)
- Forarbejder til lov nr. 1553 af 12. december 2023 om ændring af selskabsloven, lov om skifte af dødsboer, værgemålsloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Digital behandling af tvangsopløsningssager og dødsboskiftesager, øget antal byretsdommere, anerkendelse af juridiske eksamener fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, terminaladgang til indkomstregisteret for Familieretshuset i værgemålssager m.v.)
 - (L 51 af 11. oktober 2023)